

ROZDZIAŁ TRZYDZIESTY CZWARTY/ UNIDAD TRIGÉSIMO CUARTA

Która godzina? Za dwadzieścia trzecia. O której godzinie? O szesnastej.
Preguntas y respuestas sobre las horas del día.

A. INDICAR LA HORA.

Ya conoces los nombres de los meses y los días de la semana, así como los numerales cardinales y los ordinales; de modo que ha llegado el momento de aprender a indicar la hora del día.

Imagínate que estás en Polonia y has salido un momento a la calle a comprar el periódico **-bez zegarka -sin reloj y bez komórki -sin móvil.**

Después de **bez -sin**, empleamos siempre el genitivo. **Zegarka** es el genitivo de **zegarek**. En la actualidad se suele llevar un reloj de muñeca, pero nuestros bisabuelos lo guardaban en un bolsillo especial del chaleco o del pantalón.

Un reloj grande, que se coloca sobre el suelo o se cuelga en la pared, y también el que está en la torre de una iglesia u otro edificio, recibe en polaco el nombre de **zegar**.

Al salir a la calle te encuentras a un amigo y, tras un rato charlando, le preguntas: **Która jest godzina? -¿Qué hora es?**, o más brevemente: **Która godzina?** Es la hora en punto y tu amigo te contesta: **Pierwsza. -La una., Druga. -Las dos., Punktualnie trzecia. -Las tres en punto.**

Como puedes apreciar, para indicar la hora se emplean los numerales cardinales en femenino, ya que el sustantivo **godzina** es femenino.

Para indicar que son las **trzynasta -trece, czternasta -catorce** o **piętnasta -quince** horas, habitualmente se recurre a la forma **pierwsza -la una, druga -las dos** o **trzecia -las tres**. En algunos casos se añade también, si es que resulta preciso, **po południu -después del mediodía, wieczorem -de la tarde, w nocy -de la noche, rano -de la mañana, przed południem -antes del mediodía** o **w południe -a mediodía**, por ejemplo: **Jest ósma rano. -Son las ocho de la mañana., Ósma wieczorem. -Las ocho de la tarde., Jedenasta przed południem. -Las once de la mañana** (literalmente: **antes del mediodía**), **Dwunasta w południe. -Las doce del mediodía., Dwunasta w nocy. -Las doce de la noche., Trzecia po południu. -Las tres de la tarde.**

Pasados entre 1 y 29 minutos de la hora en punto, indicamos la hora del siguiente modo: **Jest jedna minuta po godzinie pierwszej. -Es una hora y un minuto.** Pero, ¿quién se molestaría en dar una respuesta tan larga? Por eso solemos decir simplemente: **Jest minuta po pierwszej. -Es la una y un minuto.,** o incluso **Minuta po pierwszej. -La una y un minuto.**

Y puesto que el tiempo no se detiene nunca (lamentablemente:-(), nos vemos obligados a continuar sumando minutos y horas: **Dwie minuty po drugiej. -Las dos y dos minutos., Dwie, no dwa, porque minuta -minuto, es femenino en polaco. Trzy minuty po trzeciej. -Las tres y tres minutos., Cztery minuty po czwartej. -Las cuatro y cuatro minutos., Pięć minut po piątej. -Las cinco y cinco minutos.** Seguramente te resulte engorroso que unas veces se diga **minuty**, y otras **minut**. Si es así, puedes prescindir de los minutos; de hecho suele decirse: **Dwie po drugiej. -Las dos y dos., Trzy po trzeciej. -Las tres y tres., Cztery po czwartej. -Las cuatro y cuatro., Pięć po piątej. -Las cinco y cinco., Piętnaście po piątej. -Las cinco y quince., o Kwadrans po piątej. -Las cinco y cuarto., Dwadzieścia dziewięć po piątej. -Las cinco y veintinueve.** En ocasiones, cuando no se necesita mucha precisión, nos limitamos a indicar: **Jest po piątej. -Son las cinco pasadas., Po piątej. -Las cinco pasadas.**

Escucha y repite.

Która jest godzina?...	¿Qué hora es?
Która godzina?...	¿Qué hora es?
Pierwsza....	La una.
Druga....	Las dos.
Punktualnie trzecia....	Las tres en punto.
Jest ósma rano....	Son las ocho de la mañana.
Ósma wieczorem....	Las ocho de la tarde.
Jedenasta przed południem....	Las once de la mañana.
Dwunasta w południe....	Las doce del mediodía.
Dwunasta w nocy....	Las doce de la noche.
Trzecia po południu....	Las tres de la tarde.
Jest jedna minuta po godzinie pierwszej....	Es la una y un minuto.
Jest minuta po pierwszej....	Es la una y un minuto.
Minuta po pierwszej....	La una y un minuto.
Dwie minuty po drugiej....	Las dos y dos minutos.
Dwie po drugiej....	Las dos y dos.
Trzy minuty po trzeciej....	Las tres y tres minutos.
Trzy po trzeciej....	Las tres y tres.
Cztery minuty po czwartej....	Las cuatro y cuatro minutos.
Cztery po czwartej....	Las cuatro y cuatro.
Pięć minut po piątej....	Las cinco y cinco minutos.
Pięć po piątej....	Las cinco y cinco.
Piętnaście po piątej....	Las cinco y quince.
Kwadrans po piątej....	Las cinco y cuarto.
Dwadzieścia dziewięć po piątej....	Las cinco y veintinueve.
Jest popiątej....	Son las cinco pasadas.
Po piątej....	Las cinco pasadas.

Pasados 30 minutos de la hora en punto diremos: **Jest wpół do pierwszej. -Son las doce y media., Wpół do drugiej. -La una y media., Wpół do dziesiątej. -Las nueve y media.**

Finalmente, pasados más de 30 minutos de la hora en punto, contestamos: **Jest za minutę pierwsza. -Es la una menos un minuto., Za dwie siódma. -Las siete menos dos., Za piętnaście jedenasta. -Las once menos quince (minutos), Za kwadrans jedenasta. -Las once menos cuarto., Za dwadzieścia dziewięć dwunasta. -Las doce menos veintinueve.**

Escucha y repite.

Jest wpół do pierwszej....	Son las doce y media.
Wpół do drugiej....	La una y media.
Wpół do dziesiątej....	Las nueve y media.
Jest za minutę pierwsza....	Es la una menos un minuto.
Za dwie siódma....	Las siete menos dos (minutos).
Za piętnaście jedenasta....	Las once menos quince (minutos).
Za kwadrans jedenasta....	Las once menos cuarto.
Za dwadzieścia dziewięć dwunasta....	Las doce menos veintinueve.

En situaciones formales suele emplearse el reloj de 24 horas. Por ejemplo: **Godzina dwunasta. -Doce horas., Godzina dwunasta i jedna minuta. -Doce horas y un minuto., Godzina siedemnasta i dwie minuty. -Diecisiete horas y dos minutos., Godzina dwudziesta i pięć minut. -Veinte horas y cinco minutos., Godzina siedemnasta dwie. -Diecisiete horas y dos (minutos), Dwudziesta pięć. -Veinte y cinco (minutos), Dwudziesta pierwsza pięćdziesiąt pięć. -Veintiuna cincuenta y cinco..** En ocasiones podemos escuchar estas indicaciones de hora en la radio.

Escucha y repite.

Godzina dwunasta....	Doce horas.
Godzina dwunasta i jedna minuta....	Doce horas y un minuto.
Godzina siedemnasta i dwie minuty....	Diecisiete horas y dos minutos.
Godzina dwudziesta i pięć minut....	Veinte horas y cinco minutos.
Godzina siedemnasta dwie....	Diecisiete horas y dos (minutos).
Dwudziesta pięć....	Veinte y cinco (minutos).
Dwudziesta pierwsza pięćdziesiąt pięć....	Veintiuna cincuenta y cinco.

B. ¿CUÁNDO?, ¿A QUÉ HORA?

Si quieres saber a qué hora empieza o termina un evento, aterriza un avión... etcétera, habrás de formular las siguientes preguntas: **O której godzinie przylatuje samolot z Madrytu? -¿A qué hora aterriza el avión de Madrid?, O której odlatuje samolot do Barcelony? -¿A qué hora despegar el avión a Barcelona?, O której odjeżdża pociąg do Krakowa? -¿A qué hora sale el tren a Cracovia?, O której przyjeżdża autobus z Gdańska? -¿A qué hora llega el autobús de Gdańsk?, O której zaczyna się koncert? -¿A qué hora empieza el concierto?, A o której się kończy? -¿Y a qué hora termina?**

Escucha y repite.

O której godzinie przylatuje samolot z Madrytu?...	¿A qué hora aterriza el avión de Madrid?
O której odlatuje samolot do Barcelony?...	¿A qué hora despegar el avión a Barcelona?
O której odjeżdża pociąg do Krakowa?...	A qué hora sale el tren a Cracovia?
O której przyjeżdża autobus z Gdańska?...	¿A qué hora llega el autobús de Gdańsk?
O której zaczyna się koncert?...	¿A qué hora empieza el concierto?
A o której się kończy?...	¿Y a qué hora termina?

En conversaciones informales respondemos estas preguntas así: **Samolot z Madrytu przylatuje o godzinie trzeciej. -El avión de Madrid aterriza a las tres., Koncert zaczyna się o siódmej, a kończy się o dziewiątej. -El concierto comienza a las siete y termina a las nueve.**

Para expresar horas y minutos empleamos las mismas expresiones que al contestar la pregunta **Która jest godzina? -¿Qué hora es?: Jest pięć po trzeciej. -Son las tres y cinco., Jest wpół do siódmej. -Son las seis y media., Jest za pięć dziewiąta. -Son las nueve menos cinco., Samolot odlatuje pięć po trzeciej. -El avión despegar a las tres y cinco., Koncert zaczyna się wpół do siódmej, a kończy za pięć dziewiąta. -El concierto comienza a las seis y media y termina a las nueve menos cinco.**

Sin embargo, en aeropuertos, estaciones de tren, o de autobuses o similares, el horario de salida o llegada suele indicarse de modo que en un entorno ruidoso, el comunicado sea breve, claro y comprensible:

Uwaga, uwaga! Pociąg ekspresowy „Tatry” –do Krakowa i Zakopanego– stoi na torze czwartym przy peronie drugim. Planowy odjazd pociągu: godzina siedemnasta czterdzieści dziewięć. -¡Atención! ¡Atención! El expreso «Tatry» a Cracovia y Zakopane se encuentra estacionado en la vía cuatro, andén dos. Hora prevista de salida del tren: diecisiete horas y cuarenta y nueve minutos.

Uwaga, uwaga! Z powodu złych warunków atmosferycznych na lotnisku w Barcelonie, przylot samolotu PLL „LOT” z Barcelony będzie opóźniony. Spodziewany przylot –godzina dwudziesta druga piętnaście. -¡Atención! ¡Atención! Debido a las condiciones climatológicas adversas en el aeropuerto de Barcelona, la llegada del vuelo de las Líneas Aéreas Polacas «LOT» de Barcelona se producirá con retraso. Hora estimada de llegada: las veintidós quince.

Samolot z Madrytu przylatuje o godzinie trzeciej. ...	El avión de Madrid aterriza a las tres.
Koncert zaczyna się o siódmej... a kończy się o dziewiątej....	El concierto comienza a las siete y termina a las nueve.
Samolot odlatuje pięć po trzeciej....	El avión despegar a las tres y cinco.
Koncert zaczyna się wpół do siódmej... a kończy za pięć dziewiąta. ...	El concierto comienza a las seis y media y termina a las nueve menos cinco.
Uwaga, uwaga!...	¡Atención!, ¡Atención!
Pociąg ekspresowy „Tatry”... do Krakowa i Zakopanego... stoi na torze czwartym... przy peronie drugim. ...	El expreso «Tatry» a Cracovia y Zakopane se encuentra estacionado en la vía cuatro, andén dos.
Planowy odjazd pociągu... godzina siedemnasta czterdzieści dziewięć...	Hora prevista de salida del tren: diecisiete horas y cuarenta y nueve minutos.
Uwaga, uwaga!...	¡Atención!, ¡Atención!
Z powodu złych warunków atmosferycznych... na lotnisku w Barcelonie... przylot samolotu PLL „LOT” z Barcelony... będzie opóźniony. ...	Debido a las condiciones climatológicas adversas en el aeropuerto de Barcelona, la llegada del vuelo de las Líneas Aéreas Polacas «LOT» de Barcelona se producirá con retraso.
Spodziewany przylot... godzina dwudziesta druga piętnaście...	Hora estimada de llegada: las veintidós quince.

C. LA AGENDA DE ADAM.

Echa un vistazo a la agenda de Adam para hoy: **Dzisiaj Adam wstaje o szóstej. –Hoy Adam se levanta a las seis., Je śniadanie w domu i jedzie metrem na Uniwersytet. –Desayuna en casa y se va en metro a la Universidad., Zajęcia zaczynają się piętnaście po ósmej. –Las clases empiezan a las ocho y cuarto., Od dwunastej do pierwszej ma przerwę, więc idzie na obiad do stołówki studenckiej. –De doce a una tiene un descanso, así que se va a comer al comedor universitario., Koło piątej wraca do domu, bo niedługo ma egzamin. –Sobre las cinco vuelve a casa, porque tiene próximo un examen., Je kolację. –Cena., Odpoczywa. –Descansa., Potem się uczy. –Después estudia., Po jedenastej idzie spać. –Pasadas las once se acuesta..**

Y ahora todo seguido: **Dzisiaj Adam wstaje o szóstej. Je śniadanie w domu i jedzie metrem na Uniwersytet. Zajęcia zaczynają się piętnaście po ósmej. Od dwunastej do pierwszej ma przerwę, więc idzie na obiad do stołówki studenckiej. Koło piątej wraca do domu, bo niedługo ma egzamin. Je kolację. Odpoczywa. Potem się uczy. Po jedenastej idzie spać.**

Fíjate en que el sustantivo **zajęcia-clase(s)** tiene forma de plural, por eso decimos **zajęcia zaczynają się**, en lugar de **zaczyna się**. El verbo **zaczynać się –comenzar**, que en polaco es reflexivo, carece además de formas de primera y segunda persona. A diferencia del español, los verbos reflexivos polacos van acompañados del mismo pronombre reflexivo **się** en todas las personas. Más fácil así ¿verdad?

Ahora intenta memorizar las formas del presente de algunos verbos, que te serán de utilidad para describir tus actividades diarias.

En primer lugar, el verbo **WSTAWAĆ –LEVANTARSE**, que en polaco no es reflexivo.

Escucha y repite. ■

wstaję ...	me levanto
wstajesz...	te levantas
wstaje ...	se levanta
wstajemy...	nos levantamos
wstajecie...	os levantáis
wstają...	se levantan

El verbo **JEŚĆ –COMER**.

Escucha y repite. ■

jem...	como
jesz...	comes
je...	come
jemy ...	comemos
jecie...	coméis
jedzą...	comen

Veamos ahora la conjugación del verbo **WRACAĆ –VOLVER**.

Escucha y repite. ■

wracam...	vuelvo
wracasz...	vuelves
wraca...	vuelve
wracamy...	volvemos
wracacie...	volvéis
wracają...	vuelven

El siguiente verbo describe una actividad muy importante: **ODPOCZYWAĆ –DESCANSAR**.

Escucha y repite. ■

odpoczywam...	descanso
odpoczywasz...	descansas
odpoczywa...	descansa
odpoczywamy...	descansamos
odpoczywacie...	descansáis
odpoczywają...	descansan

Y otra actividad no menos importante: **SPAC –DORMIR.**

Escucha y repite.

śpię...	duermo
śpisz...	duermes
śpi...	duerme
śpimy...	dormimos
śpicie...	dormís
śpią...	duermen

Tampoco conviene menospreciar la relevancia de otro verbo, **UCZYĆ SIĘ –ESTUDIAR**, que en polaco es reflexivo.

Escucha y repite.

uczę się...	estudio
uczysz się...	estudias
uczy się...	estudia
uczymy się...	estudiamos
uczycie się...	estudiáis
uczą się...	estudian

D. DIÁLOGO.

Ewa llama por teléfono a Adam.

- Ewa: **Adam, o której jutro wstajesz?**
Adam: **O szóstej.**
Ewa: **Potem jedziesz na Uniwersytet?**
Adam: **Tak. Cały dzień mam zajęcia.**
Ewa: **O której wracasz do domu?**
Adam: **Koło piątej.**
Ewa: **Dlaczego tak wcześnie?**
Adam: **Bo niedługo mam egzamin.**
Ewa: **Szkoda, bo ja jutro o dziewiętej wieczorem wracam z Hiszpanii.**
Adam: **Jutro, nie w sobotę???**
Ewa: **Tak, jutro.**
Adam: **Ewunia! Oczywiście, będę na lotnisku.**
Ewa: **Ale masz egzamin!**
Adam: **Mam też dziewczynę. Ma na imię... Ewa.**

Reproduce el papel de Adam.

- Ewa: **Adam, o której jutro wstajesz?**
Adam:
- Ewa: **Potem jedziesz na Uniwersytet?**
Adam:
- Ewa: **O której wracasz do domu?**
Adam:
- Ewa: **Dlaczego tak wcześnie?**
Adam:
- Ewa: **Szkoda, bo ja jutro wieczorem wracam z Hiszpanii.**

Adam:
Ewa: **Tak, jutro.**
Adam:
Ewa: **Ale masz egzamin!**
Adam:

E. EJERCICIO.

Responde a las siguientes preguntas, basándote en el diálogo y en la agenda de Adam.

O której Adam dzisiaj wstaje?	O szóstej.
Gdzie je śniadanie?	W domu.
Czy obiad też je w domu?	Nie, w stołówce studenckiej.
Czy na Uniwersytet jedzie samochodem?	Nie, metrem.
O której wraca do domu?	Koło piątej.
Dlaczego tak wcześnie?	Bo niedługo ma egzamin.
Dokąd jedzie wieczorem?	Na lotnisko.
Dlaczego?	Bo Ewa wraca.
Skąd wraca? Z Argentyny?	Nie, z Hiszpanii.
Kto to jest Ewa?	Dziewczyna Adama.

F. FONÉTICA.

El último ejercicio de fonética debe ser difícil, ¡y lo será! Te proponemos un fragmento del poema titulado „Chrząszcz”, que conocen muy bien todos los estudiantes de polaco. ¿Y por qué es tan popular este poema? Porque es muy difícil de pronunciar, sobre todo al principio. Su autor es **Jan Brzechwa**, famoso por sus versos infantiles entre otras cosas.

Escucha atentamente, ya que es un clásico entre los trabalenguas.

Chrząszcz

**W Szczepreszynie chrząszcz brzmi w trzcinie
I Szczepreszyn z tego słynie.**

**Wół go pyta: „Panie chrząszczu,
Po co pan tak brzęczy w gąszczu?”**

**„Jak to –po co? To jest praca,
Każda praca się opłaca.”**

**„A cóż za to pan dostaje?”
„Też pytanie! Wszystkie gaje,**

**Wszystkie trzciny po wsze czasy,
Łąki, pola oraz lasy,**

**Nawet rzeczki, nawet zdroje,
Wszystko to jest właśnie moje!”**

**Wół pomyślał: „Znakomicie,
Też rozpocznę takie życie.”**

Escucha e intenta repetir.

Chrząszcz...

W Szczebrzeszynie...

chrząszcz...

brzmi...

w trzcinie...

I Szczebrzeszyn...

z tego słynie....

Wół go pyta:...

„Panie chrząszczu...

Po co pan tak brzęczy...

w gąszczu?”...

„Jak to -po co?...

To jest praca...

Każda praca...

się opłaca...”

„A cóż za to... pan dostaje?”...

„Też pytanie!...

Wszystkie gaje...

Wszystkie...

trzciny...

po wsze czasy, ...

łąki, ...

pola oraz lasy...

Nawet rzeczki, ...

nawet zdroje. ...

Wszystko to...

jest właśnie moje!”...

Wół pomyślał:...

„Znakomicie,...

Też rozpocznę...

takie życie. ...”

Y una última vez, para celebrar el final del curso.

Chrząszcz...

W Szczebrzeszynie...

chrząszcz brzmi w trzcinie...

I Szczebrzeszyn z tego słynie...

Wół go pyta:...

„Panie chrząszczu,...

Po co pan tak brzęczy w gąszczu?”...

„Jak to -po co? To jest praca, ...

Każda praca się opłaca.”...

„A cóż za to pan dostaje?”...

„Też pytanie! Wszystkie gaje,...

**Wszystkie trzciny po wsze czasy, ...
łąki, pola oraz lasy...**

**Nawet rzeczki, nawet zdroje...
Wszystko to jest właśnie moje!"...**

**Wół pomyślał: „Znakomicie...
Też rozpocznę takie życie.”...**

[Te deseamos el mayor éxito en tu aprendizaje de la lengua polaca y esperamos verte en Polonia en breve. ^^](#)

Do zobaczenia w Polsce ^^